

Marknadskontroll av byggprodukter

Slutrapport för radiatorer och konvektorer

Titel: Marknadskontroll av byggprodukter
Utgivare: Boverket, augusti 2026
Processnummer: 3.5.4
Diarienummer: 2371/2025

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
1 Bakgrund	5
1.1 Inledning.....	5
1.2 Tillämplig lagstiftning.....	5
1.3 Tidigare kontroller	8
2 Dokumentationskontroll	9
2.1 Urval för kontroll.....	9
2.2 Metod	9
2.3 Resultat.....	10
2.4 Åtgärder	11
2.5 Projektets tidsrymd	12
3 Slutsatser	13

Sammanfattning

Boverkets marknadskontroll syftar till att säkerställa att byggprodukter som tillhandahålls på den svenska marknaden uppfyller gällande krav i lagstiftningen, såväl europeisk som nationell sådan. Under perioden maj 2025 – augusti 2026 har Boverket genomfört marknadskontroll av radiatorer och konvektorer som tillhandahålls i Sverige.

Projektet har omfattat dokumentationskontroll av 17 produkttyper som tillhandahålls i Sverige av 15 olika ekonomiska aktörer. Aktörerna inom projektet har varit tillverkare och distributörer. Syftet med marknadskontrollen har varit att granska om produkter som erbjuds på den svenska marknaden har korrekt samt fullständig dokumentation. Granskning av dokumentationen har visat på brister i majoriteten av ärendena. Samtliga berörda aktörer har informerats om bristerna och har fått möjlighet att vidta lämpliga åtgärder.

Boverkets slutsats är att vid inledningen av denna marknadskontroll fanns det en relativt hög kunskapsbrist hos distributörer gällande prestandadeklaration och CE-märkning. Flera distributörer skickade in produktblad eller annan dokumentation när prestandadeklaration efterfrågades. En återkommande kunskapsbrist och ett vanligt misstag hos tillverkarna var att prestanda inte deklarerades för samtliga produktvarianter/storlekar som prestandadeklarationen omfattade. Hänvisningar i dokumentationen gjordes till förpackningar och hemsidor. Samtliga aktörer har fått möjlighet att korrigera brister i dokumentationen. I fyra fall har Boverket lämnat vidare ärenden till motsvarande myndighet med ansvar för marknadskontroll i de EU-länder där tillverkarna finns. Med anledning av genomförda kontroller och resultatet av kontakter med de berörda aktörerna bedömer Boverket att projektet nu kan avslutas.

Denna rapport avslutar Boverkets marknadskontroll avseende radiatorer och konvektorer.

1 Bakgrund

1.1 Inledning

Boverket är ansvarig marknadskontrollmyndighet för produkter som omfattas av förordning (EU) nr 305/2011, nedan kallad byggproduktförordningen¹.

Boverket är den myndighet som utövar tillsyn av byggprodukter som tillhandahålls i Sverige och ser till att kraven i byggproduktförordningen följs. Det gäller även byggprodukter som säljs via webbplatser om sidorna riktar till svenska kunder.

1.2 Tillämplig lagstiftning

1.2.1 Byggproduktförordningen

Byggproduktförordningen har varit tillämplig fullt ut sedan den 1 juli 2013. Syftet är att säkerställa fri rörlighet för byggprodukter på den europeiska inre marknaden genom att använda gemensamma metoder för att bedöma och beskriva byggprodukters väsentliga egenskaper.

Information om byggprodukten ska följa med genom hela distributionskedjan från tillverkare till användare. Metoder och kriterier för bedömning och provning av produkters väsentliga egenskaper finns i olika, för produkten specifika, harmoniserade standarder.

Byggprodukter som omfattas av en harmoniserad standard ska ha en prestandadeklaration och vara CE-märkta för att få säljas i länder anslutna till den inre marknaden. I förekommande fall ska de också åtföljas av bruksanvisningar och säkerhetsinformation.

Det är tillverkaren som upprättar prestandadeklarationen och sedan CE-märker sin byggprodukt. Tillverkaren ska som grund för produktens prestandadeklaration upprätta relevant teknisk dokumentation i enlighet med det erforderliga systemet för bedömning och fortlöpande kontroll av prestanda som gäller för produkttypen.

Tillverkare är den som släpper ut byggprodukter på marknaden under eget namn eller varumärke. Det innebär att tillverkare är ett juridiskt begrepp som inte alltid sammanfaller med den fysiska tillverkaren.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EEG.

Prestandadeklaration, bruksanvisning och säkerhetsinformation ska vara på svenska vid försäljning av byggprodukter i Sverige. Bruksanvisning och säkerhetsinformation ska följa med produkten i pappersform.

Det är i första hand tillverkaren som översätter dokumentationen till det språk som krävs i det land som produkten säljs i. Om tillverkaren inte har gjort en översättning, är det möjligt för distributören att själv översätta prestandadeklarationen. En översättning gjord av distributören ska inte skrivas under och det ska tydligt framgå att det är en översättning. Vid försäljning ska distributören se till att både översättningen och den av tillverkaren underskrivna versionen av prestandadeklarationen (på originalspråk) följer med produkten.

Det är tillåtet att tillhandahålla prestandadeklarationen på webben, men det förutsätter att det på produkten eller dess förpackning finns en länk till den webbplats där prestandadeklarationen (på korrekt språk) finns.

Villkoren för att få göra en prestandadeklaration tillgänglig på webben finns i en delegerad akt² som kompletterar byggproduktförordningen. I korthet föreskrivs att tillverkaren bland annat måste förse byggproduktens mottagare med instruktioner om hur man får tillgång till webbplatsen.

Om en byggprodukt sålts utan prestandadeklaration trots att det finns krav på en sådan, ska Boverket påföra en byggsanktionsavgift. Enligt 9 kap. 25 § plan- och byggförordningen (2011:338) fastställs avgiften till ett prisbasbelopp, som för år 2026 uppgår till 57 300 kronor.

1.2.2 Marknadskontrollförordningen

Sedan den 16 juli 2021 gäller även EU:s övergripande marknadskontrollförordning³. Förordningen utvidgar begreppet ”ekonomisk aktör” och inkluderar leverantörer av distributionstjänster. Det innebär nya skyldigheter för aktörer som i samband med kommersiell verksamhet erbjuder minst två av tjänsterna magasinering, paketering, adressering och avsändning, utan att ha äganderätt till de varor som berörs. Post- och godstransporttjänster omfattas dock inte.

Marknadskontrollförordningen innebär också skärpta krav på produkter som kommer från tredjeland, det vill säga ett land som inte är anslutet till den europeiska inre marknaden. Produkter får endast släppas ut på den europeiska inre marknaden om det finns en ekonomisk aktör som är etablerad inom den Europeiska unionen och som är ansvarig för vissa uppgifter.

Marknadskontrollförordningen innebär även utökade befogenheter för marknadskontrollmyndigheterna. Det innebär bland annat att Boverket

² Förordning (EU) nr 157/2014

³ Förordning (EU) nr 2019/1020

numera, för att eliminera en allvarlig risk, får kräva att innehåll som hänvisar till bristfälliga byggprodukter avlägsnas från en e-handelsplats, när inga andra effektiva medel står till buds.

1.2.3 Tillämplig harmoniserad standard

Den här marknadskontrollen har omfattat produkttyper av radiatorer och konvektorer som omfattas av den harmoniserade standarden SS-EN 442–1:2014.

1.2.4 System för bedömning och fortlöpande kontroll av prestanda

För radiatorer och konvektorer gäller system 1, 3 och 4 för bedömning och fortlöpande kontroll av prestanda. Olika system gäller för olika väsentliga egenskaper. System 3 gäller för samtliga egenskaper förutom reaktion vid brandpåverkan där system 1, 3 eller 4 kan gälla. System 4 gäller för reaktion vid brandpåverkan för radiatorer och konvektorer av metall om de inte har en beläggning som överstiger 1,0 mm i tjocklek och 1,0 kg/m² i massa per enhetsarea. Om detta inte uppfylls gäller system 1 eller 3 för egenskapen.

System 1 innebär att tillverkaren måste anlita ett anmält organ för bedömning av produktens prestanda (typprovning), första besiktning och fortlöpande övervakning, bedömning och utvärdering av tillverkningskontrollen i fabrik. Vid system 1 måste tillverkaren vara certifierad mot den harmoniserade standarden för att kunna deklarerat prestanda och CE-märka produkterna. För radiatorer och konvektorer som omfattas av SS-EN 442–1:2014 är system 1 aktuellt för produkter/material där ett tydligt identifierbart steg i tillverkningsprocessen resulterar i en förbättring av reaktionen vid brandklassificering (t.ex. genom tillsats av flamskyddsmedel eller begränsning av organiskt material).

System 3 innebär att tillverkaren måste anlita ett anmält organ för bedömning av produktens prestanda (typprovning). Tillverkningskontrollen i fabrik ansvarar tillverkaren för.

System 4 innebär att tillverkaren själv ansvarar för att fastställa och dokumentera produktens prestanda utan inblandning av anmält organ. Tillverkaren ska genomföra initial typkontroll, upprätta och följa intern tillverkningskontroll samt ta fram den tekniska dokumentation som ligger till grund för prestandadeklarationen. Tillverkaren ska själv säkerställa att produkten uppfyller kraven och därefter upprätta prestandadeklaration och CE-märka produkten.

1.3 Tidigare kontroller

Boverket har inte tidigare genomfört en planerad och mer övergripande marknadskontroll inom produktområdet radiatorer och konvektorer som omfattas av den harmoniserade standarden SS-EN 442-1:2014.

2 Dokumentationskontroll

2.1 Urval för kontroll

Urvalet för marknadskontrollen baserades på en omvärldsbevakning som omfattade en kartläggning av marknaden. Det finns en relativt stor mängd aktörer på den svenska marknaden bestående av tillverkare och distributörer. Även produktutbudet inom området är stort.

Vid valet av aktörer lades särskild vikt vid att få en jämn fördelning av olika aktörer på marknaden för att se om det fanns skillnader i regelefterlevnad utifrån aktörsperspektivet. Särskild vikt lades även vid att få en spridning i hur pass stor del av aktörernas verksamhet som fokuserar på radiatorer och konvektorer. Spridningen var även här stor vilket innebär att en del aktörer arbetar renodlat med produktion eller distribution av radiatorer och/eller konvektorer, medan för vissa aktörer utgör radiatorer och/eller konvektorer endast en liten del av produktsortimentet som tillhandahålls. Även perspektivet större och mindre aktörer vägdes in i urvalet för att få ett så representativt urval som möjligt.

Projektet omfattade därefter en dokumentationskontroll av 17 produkttyper från 15 aktörer som sålde radiatorer och/eller konvektorer i Sverige. Initialt bestod urvalet av vad som uppfattades vara åtta tillverkare och sju distributörer, men efter påbörjad kommunikation med aktörerna visade sig vara sex tillverkare och nio distributörer.

2.2 Metod

Relevant dokumentation begärdes in i form av prestandadeklaration, CE-märkning och bruksanvisning/säkerhetsföreskrifter i samtliga ärenden. För tillverkare begärdes även teknisk dokumentation i form av testrapporter från det anmälda organet in. För fem av de sex tillverkare som ingick i kontrollen framgick att de är tillverkare enligt artikel 15 i byggproduktförordningen. Det innebär att aktören säljer en produkt i sitt eget namn men som tillverkas och typprovas av en annan tillverkare. I dessa ärenden begärde Boverket även att den tillverkare som marknadskontrollen avsåg inkom med ett tillstånd från den ursprungliga tillverkaren. Tillståndet behövde styrka att testresultatet från typprovningen fick användas för att ta fram prestandadeklaration och CE-märkning i en annan tillverkares namn.

Underlagen har därefter granskats utifrån kraven som ställs i byggproduktförordningen och gällande harmoniserad standard. Samtliga aktörer har fått skriftlig återkoppling på inskickad dokumentation. Därefter har de aktörer vars dokumentation har krävt korrigeringar fått tid att åtgärda bristerna. Slutligen har Boverket lämnat vidare fyra ärenden till

myndigheter med motsvarande ansvar för marknadskontroll i de EU-länder där tillverkarna finns.

2.3 Resultat

Av de 17 produkttyper som har kontrollerats inom ramen för denna marknadskontroll har två produkter klarat dokumentationskontrollen utan anmärkning. Ett ärende avslutades vid begäran om dokumentation då produkten inte längre tillhandahölls av aktören. Tre produkter plockades bort från marknaden av aktörerna under processen att inkomma med dokumentation, då aktörerna inte kunde få fram fullständig dokumentation. En produkt plockades bort från marknaden under processen med att korrigera dokumentationen, då brister i den tekniska dokumentationen förekom.

I två ärenden uppfattades aktörerna initialt som tillverkare då de tillhandahöll radiatorer under eget varumärke/produktnamn. Då ingen av aktörerna ville utgöra rollen som tillverkare resulterade det i att en av aktörerna korrigerade sin marknadsföring så att de inte längre framstod som tillverkare. I det andra ärendet såldes inte produkten av aktören längre, men den hade tidigare sålts till andra distributörer. Boverket begärde i detta fall att aktören vidtog lämpliga åtgärder för att säkerställa att inga radiatorer tillhandahålls på marknaden längre under produktnamnet som aktören själv hade gett produkten.

Av de elva produkttyper som fortfarande tillhandahölls på marknaden efter ovan nämnda förutsättningar förekom brister i dokumentationen i nio fall. I sju ärenden inkom korrekt korrigerad dokumentation till Boverket. Både prestandadeklarationen och CE-märkningen krävde korrigeringar i nästan alla ärenden.

2.3.1 Brister gällande prestandadeklaration

De vanligaste förekommande bristerna gällande prestandadeklarationen var:

- Ingen prestanda redovisades för egenskaperna trycktäthet samt motstånd mot tryck. I nio fall angav tillverkaren enbart en beräkningsformel, ingen prestanda.
- Istället för att deklarerat prestanda förekom det att tillverkarna hänvisade till hemsidor och/eller förpackningar för en eller flera väsentliga egenskaper.
- Flera tillverkare angav prestanda för en specifik storlek och uppgav att den redovisade prestandan var ett exempel. För övriga storlekar som prestandadeklarationen omfattade gjordes hänvisningar till produktförpackningar för information om den specifika prestandan.

- I fem ärenden saknades redovisning av värmeeffekt under olika driftsförhållanden för ingående produktvarianter/storlekar.

Övrigt förekommande fel var dokumentation på fel språk, felaktig angivelse av måttenhet samt ofullständig lista av väsentliga egenskaper. I ett fall förekom hänvisning till en icke-harmoniserad standard i prestandadeklarationen.

2.3.2 Brister gällande CE-märkning

De mest förekommande bristerna gällande CE-märkningen var:

- Avsaknad av prestanda gällande trycktäthet samt motstånd mot tryck, även här i nio fall.
- I sex fall saknades tillverkarens adress eller att en felaktig adress angavs.
- Referensnumret till prestandadeklarationen saknades i sex fall.
- I fyra fall saknades prestanda för samtliga väsentliga egenskaper.

Övriga vanliga fel gällande CE-märkningen var avsaknad av information kring användningsområde, hänvisning till harmoniserad standard samt information om anmält organ.

Bruksanvisningar och säkerhetsföreskrifter höll generellt en hög nivå för samtliga produkttyper. Endast i två fall saknades anvisningar på svenska. Gällande granskningen av den underliggande tekniska dokumentationen visade det sig i ett ärende att det inte fanns korrekt dokumentation från ett anmält organ i enlighet med kraven i den harmoniserade standarden. Distributören valde på frivillig väg att ta bort produkten från marknaden.

I fyra ärenden har Boverket tagit del av dokumentation från tillverkare som finns i andra EU-länder där dokumentationen inte lever upp till kraven i byggproduktförordningen. Boverket har lämnat vidare information om samtliga fyra ärenden till motsvarande myndighet med ansvar för marknadskontroll i de EU-länder där tillverkarna finns. Det omfattade både produkter som distribueras i Sverige samt produkter som såldes av svenska tillverkare (artikel 15-tillverkare) men som plockades bort från den svenska marknaden under den pågående marknadskontrollen.

2.4 Åtgärder

Totalt fyra produkter plockades frivilligt bort från marknaden av aktörerna under pågående marknadskontroll. Ytterligare två hade redan slutat tillhandahållas vid Boverkets förfrågan om dokumentation, men information om produkterna låg felaktigt kvar på aktörernas webbplats vilket åtgärdades. I sju ärenden (varav fem tillverkare och två distributörer) inkom korrigerad dokumentation som uppfyllde kraven i byggproduktförordningen. Korrigeringar av både prestandadeklaration och CE-märkning

krävdes i nästan alla ärenden. I ett ärende var det marknadsföringen av produkttypen som behövde åtgärdas då en distributör sålde produkten under eget namn.

I de tre distributionsärenden som inte resulterade i någon korrigerande åtgärd gällande dokumentationen har två ärenden lämnats vidare till annan myndighet inom EU. De övriga två ärenden som har lämnats vidare inom EU återfinns under de aktörer som frivilligt har dragit tillbaka produkttypen från den svenska marknaden men där den faktiska tillverkaren finns i annat EU-land.

Utfall av åtgärder uppdelat på typ av aktör:

Åtgärd Aktör	Ingen åtgärd	Korriger- ing	Begrän- sande åtgär- der	Frivil- ligt till- ba- kadra- gande	Byggsankt- ionsavgift
Tillverkare		5		1	
Importör					
Distributör	3	3		5	

2.5 Projektets tidsrymd

Detta marknadskontrollprojekt inleddes med ett informationsbrev till branschen i maj 2025. Projektet avslutas i samband med att rapporten publiceras i augusti 2026. Ett av ärendena tog längre tid än väntat men ärendet har resulterat i en korrigerande åtgärd som finns redovisad i rapporten. Boverket bedömer att slutsatserna i projektet inte påverkas av att det enskilda ärendet ännu inte är avslutat. Kommunikation med den berörda distributören fortsätter i det enskilda ärendet.

3 Slutsatser

Boverkets marknadskontroll av radiatorer och konvektorer visar på flera insikter om branschen. Majoriteten av aktörerna kunde, efter förtydligande, uppvisa efterfrågad dokumentation. Dock var det ett flertal produkter som plockades bort från marknaden av distributörer i samband med Boverkets förfrågan om dokumentation just på grund av avsaknad av dokumentation. Det tyder på att det finns en kunskapsbrist hos distributörer gällande vilken dokumentation som ska finnas vid försäljning av byggprodukter som omfattas av en harmoniserad standard på den inre marknaden.

Formella brister var mycket vanligt förekommande och i många fall var det brister på flera punkter i dokumentationen, både gällande prestandadeklaration och CE-märkning. Även här finns en kunskapsbrist hos både tillverkare och distributörer gällande vilka krav som ställs på den som tillhandahåller byggprodukter enligt byggproduktförordningen, även om det finns en viss grundläggande kunskap om prestandadeklaration och CE-märkning. Utifrån den relativt höga andel produkter som plockades bort under projektets gång går det rimligen att dra slutsatsen att det finns en nämnvärd mängd produkter på marknaden som saknar korrekt dokumentation.

Dokumentation utan brister förekom enbart i ett fåtal ärenden vilket gör det tydligt att det finns ett behov av vägledning gällande hur dokumentationen ska se ut för att leva upp till kraven i byggproduktförordningen. Majoriteten av produkttyperna tillverkas i utlandet och hade brister i dokumentationen, vilket kan tyda på att det finns ett mer övergripande behov av marknadskontroll inom produktområdet även i andra EU-länder.

Utifrån den höga omfattningen av brister i dokumentationen är det motiverat med tillsyn och uppföljning inom produktområdet framöver för att säkerställa att regelefterlevnaden har ökat. Projektet kan utifrån dessa slutsatser nu avslutas.

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se